

**شورهای تعمیق و نهادینه کردن ارزش‌ها
و باورها در کودکان**

دکتر عاطفه سهیلانی

تقدیم به:

پدر بزرگوارم و به مهر تابان زندگی ام مادرنازنینم
و تقدیم به برادرخواهران عزیزم که در این راه مرا یاری دادند.

سرشناسه	:	سوهانی، علیرضا
عنوان و نام پدیدآور	:	شیوه‌های تعمیق نهادینه کردن ارزش‌ها و باورها در کودکان / نویسنده عاطفه سوهانی
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات مدید، ۱۶۰۰
مشخصات ظاهری	:	۱۶۳ ص.
شابک	:	978-600-8722-35-9
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان
موضوع	:	Islamic religious education of children
موضوع	:	ارزش‌ها
موضوع	:	Values
موضوع	:	تربیت اخلاقی -- جنبه‌های مذهبی
موضوع	:	Moral education-- Religious aspects
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ ش ۹ س ۴/ ۸۳۵۳ BP۲
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۶۴۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۸۱۷۷۲۹

شیوه‌های تعمیق و نهادینه کردن ارزش‌ها و باورها در کودکان

دکتر عاطفه سوهانی

ناشر: انتشارات میدید

قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

چاپخانه: تهران زیراکس

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۲۲-۳۵-۹

انتشارات میدید

تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی،

خیابان مهدی‌زاده، پ. ۳۴، واحد ۶

تلفن: ۶۶۵۶۵۵۶۹-۶۶۵۷۱۰۳۴

www.madidpub.ir

madidpub@gmail.com

فهرست

۱۰		مقدمه
۲۱		دین
۲۵		تاریخچه ادیان در عصر حاضر
۲۸		الف) ادیان الهی
۳۱		ب) شبه الدیان
۳۳		سیر تکامل دین
۳۵		ساختار دین اسلام
۳۵		ب) اخلاقیات:
۳۶		ج) احکام:
۳۶		اسلام دین همگانی و همیشگی
۳۹		تربیت دینی
۴۰		الف) سن دینی:
۴۰		ب) عادات دینی:
۴۱		د) خودجوش دینی:

- دوران کودکی ۴۱
- تربیت دینی در دوران کودکی ۴۳
- مواضع نظریه پردازان جامعه شناس در باب دین و مذهب ۴۶
- آگوست کنت ۴۶
- برایان ترنر ۴۸
- نظریه کارل مارکس درباره جامعه شناسی دین ۴۹
- نظریه امیل دورکیم ۵۱
- نظریه ماکس وبر ۵۳
- مواضع نظریه پردازان رفتار گرایی در باب دین و مذهب ۵۴
- مواضع نظریه پردازان جامعه شناسی در باب دین و مذهب ۵۶
- استانلی هال ۵۶
- گوردون آلپورت ۵۷
- اریک اریکسون (۱۹۰۲-۱۹۹۴) ۵۹
- به منظور تعمیق باورهای دینی در کودکان چه شیوه‌هایی وجود دارد؟ ۶۰
- اصول آموزش مفاهیم دینی به کودکان ۶۳
- الف) اصل سهولت ۶۳
- ب) اصل تدریج ۶۵
- ج) اصل مداومت و استمرار ۶۷
- د) اصل آگاهی بخشی ۶۹
- و) اصل تفاوت‌های فردی ۷۱
- روش‌های آموزش مفاهیم دینی ۷۵
- الف) روش استفاده از مثال ۷۵
- ب) روش قصه گوئی ۷۷
- ج) روش یادآوری نعمت‌های الهی ۷۸
- د) روش نمایشی (نمادین) ۷۹

- آیا روشهای اسلام و مفاهیم آن در تعمیق دینی کودکان در دوران معاصر هم
قابلیت اجرا دارد؟ ۸۳
- تجلیات فطرت در کودکان: ۸۴
- لزوم و ضرورت تقویت دینی (روشهای اسلام و مفاهیم آن) در تعمیق
دینی کودکان در همه اعصار ۸۵
- الف) دامنه و فراگیری مذهب: ۸۵
- ب) در ضرورت روشهای اسلام و مفاهیم آن در تعمیق دینی در کودکان
دوران معاصر ۸۶
- ج) در فواید و نیاز روشهای اسلام و مفاهیم آن در تعمیق دینی در کودکان
برای معاصر ۸۶
- د) اهمیت روشهای اسلام و مفاهیم آن در تعمیق دینی در کودکان برای
عصر ما ۸۸
- نقش تفکر در ایجاد بصیرت دینی در کودکان چیست؟ ۸۹
- روان شناسی دینی مخاطبان ۹۲
- مراحل رشد تفکر دینی در کودکان ۹۵
۱. دوره تفکر پیش مذهبی: هفت تا هشت سالگی ۹۶
۲. دوره تفکر مذهبی ناقص اول: هفت تا نه سالگی ۹۷
۳. دوره تفکر مذهبی ناقص دوم: ۹ تا ۱۱ سالگی ۹۹
۴. دوره اول تفکر مذهبی شخصی ۱۱ تا ۱۳ سالگی ۱۰۰
۵. دوره دوم تفکر مذهبی شخصی ۱۳ سالگی به بعد ۱۰۱
- درک کودکان از مفاهیم دینی ۱۰۵
۱. مفهوم خدا ۱۰۶
۲. مفهوم نبوت ۱۰۸
- الف) پیامبر: ۱۰۸
- ب) عصمت: ۱۱۰

- ۱۱۱..... (ج) وحی:
- ۱۱۲..... (د) معجزه:
- ۱۱۴..... ۳. مفهوم معاد
- ۱۱۴..... (الف) مرگ:
- ۱۱۶..... (ب) بهشت و دوزخ:
- ۱۱۷..... مفهوم عدل الهی:
- ۱۱۹..... دو دوره کلی در تعلیم و تربیت دینی کودکان
- ۱۲۳..... وضعیت اساسی در تعلیم و تربیت کودکان
- ۱۲۳..... ۱. شناختن دینی
- ۱۲۴..... ۲. تأکید بر رفتارهای دینی
- ۱۲۵..... ۳. انگیزش احساسی‌ها و عاطف
- ۱۲۵..... ۴. هشیاری درباره دانش‌های خام
- ۱۲۶..... ۵. تقویت تصویر مثبت‌آمیز از دین
- اصول و روش‌های تعمیق مفاهیم دینی در کودکان توسط مربیان و والدین
- ۱۲۹..... چیست؟
- ۱۳۱..... ضرورت داشتن روش
- ۱۳۳..... (الف) روش تشویق
- ۱۳۳..... مقصود از تشویق و تنبیه چیست؟
- ۱۳۵..... چگونه تشویق باعث تعمیق ارزش‌های دینی می‌شود؟
- ۱۳۵..... شرایط تشویق
- ۱۳۷..... (ب) روش الگویی
- ۱۳۹..... الگو در قرآن و سیره معصومین علیهم السلام
- ۱۴۱..... ۲. مسئولیت الگوها
- ۱۴۲..... (ج) روش محبت
- ۱۴۳..... چگونه محبت باعث درونی شدن یک رفتار می‌شود؟

۱۴۵	 (د) روش بصیرت بخشی
۱۴۷	 آثار بصیرت آفرینی
۱۴۸	 (و) روش قصه گویی
۱۴۸	 اهمیت قصه در قرآن
۱۵۳	 منابع و مآخذ

www.ketab.ir

مقدمه

کودکان ارزشمندترین و عزیزترین هدیه ای هستند که خداوند به امانت به ما سپرده و ما را بر سر وشت آنها حاکم کرده است و ما نیز وظیفه داریم که این بار مسئولیت را با سلیوب ترین روش ها به سر منزل مقصود برسانیم. لازمه تربیت صحیح کودک، یاری گرفتن از قرآن و احادیث و رعایت موازین اسلامی است. بخش اسلام در تربیت کودک، محبت و پند و نصیحت توأم با مدارا و احتیاط است که باید در عین حال دلنشین و مؤثر باشد. بنابراین تنبیه و مجازات نخستین عامل تربیتی در اسلام نیست، بلکه ابزاری است که در صورت سودمند واقع نشدن رفق و محبت در ایجاد عادات خوب به کار می آید. در تربیت اسلامی زیاده روی دیده نمی شود و فقط از این راه می توان افرادی معتدل را تربیت کرد؛ به طوری که تمام قوای او اشباع و تعدیل شوند و جسم و روح و عقل، هماهنگ باشند. موضوع تعلیم و تربیت و روش های مطلوب آن از زمان های بسیار دور مورد توجه بشر بوده و در تمام عصرها در

زندگانی انسان اهمیت والایی داشته است. علاوه بر پیامبران الهی که رسالت و مسئولیت تعلیم و تربیت جوامع بشری را عهده دار بوده اند، دانشمندان، فلاسفه و اندیشمندان هر جامعه و ملتی نیز همگام با آنان در این رهگذر می‌کوشیده اند. دانشمندان اسلامی نیز از آغاز قرن اول اسلامی تا کنون، به مدد قرآن و حدیث رهنمودها و تألیفات ارزشمندی از خود بر جای گذاشته اند که همه از آموزه‌های اسلامی الهام گرفته اند.

بدون شک فلسفه‌ی آموزش و پرورش ما مبتنی بر منطق احکام اسلامی در نظر گرفته شده و این مهم هیچگاه میسر نمی‌گردد، مگر آن که زیر بناهای فلسفه فرهنگ اصیل را به صورت اصولی و صحیح منتقل و انتقال آن را از اوایل دوران کودکی در اذهان و افکار احاد مردم جای داد

در طول سال‌های طولانی که در شرف انقلاب اسلامی ایران می‌گذرد، موضوع بینش و بصیرت موضوعی تازه محسوب نمی‌گردد و روان‌شناسان بسیاری در خصوص این مفهوم نظریات مختلفی ارائه داده اند. اما موضوعی که برای ما از اهمیت خاصی برخوردار است آن است، که بینش دینی با توجه به سبیل تهاجمات فرهنگی و تحولات ارتباطات جمعی باید به نحوی شکل یابد، که دارای ثبات و پایداری باشد.

به طور کل اهمیت دادن به ارزش‌های معنوی دینی و آموزش آن، جهت تربیت نسلی فرهیخته که مزین به ارزش‌های معنوی باشند، از اهم برنامه‌های مجریان مسائل فرهنگی جهت تربیت کودکان است. با توجه به اهمیت این مهم، پژوهش حاضر مهم‌ترین تأکید خود را در

تعمیق باورهای دینی دارد و سعی بر آن است تا با توجه به مبانی روان‌شناسی و اصول فقهی برگرفته از آیات و روایات، راه‌های خلاقانه‌ای که مربیان آموزش دینی برای کودکان می‌توانند مورد استفاده قرار دهند را تبیین نماید.

آموزش دینی مجموعه دگرگونی‌هایی است که در فکر کودک به نظر ایجاد رفتار خاص که متکی به ضوابط دین باشد، انجام می‌شود و روابط فردی و اجتماعی شخص صورت مذهبی می‌گیرند و مذهب بعنوان عامل سلطه بر زندگی کودک و جنبه‌های آن خودنمایی می‌کند. شاخه‌های پرورشی یعنی هر پایه محبت به خالق بنا می‌شود. از شگفتی‌های دنیای کودکان، مذهب و ایمان آنهاست. کودک فطرتی خدا آشنا دارد، زیرا نفخه‌ای از روح خدا در ذات او نهفته است. مبانی باورهای مذهبی در اندرون او وجود دارد که با اندک تذکری از سوی والدین و مربیان و با یافتن مصداق‌هایی در جهان خارج، آن را می‌پذیرد و خود را با آن تطبیق می‌دهد. (آنا اولیوریو، ۱۳۸۲: ۶۱). اگر خانواده‌ها و مربیان، کودک را با استفاده از اصول صحیح در مسیر دینداری قرار دهند، در دوران حساس نوجوانی مشکلات کمتری خواهند داشت. نکته مهم دیگر نحوه ارائه و انتقال این ارزش‌ها است، زیرا ارائه با روش نادرست ارائه شود، بطور صحیح به کودک منتقل نخواهد شد.

در سال‌های اخیر، با توجه به تلاش‌های بسیاری که در آموزش مفاهیم دینی صورت گرفته و نیز فعالیت‌های بی‌وقفه‌ای که مربیان تربیتی برای آشنایی کودکان با مبانی دینی انجام داده‌اند، تنها شاهد انبوه سازی مطالب ذهنی آنان به عنوان محفوظات هستیم و این آموزه‌های

تعالی بخش که سبک زندگی و شیوه ی اعتقادات آینده ی فرد را می سازد ، اگر با بینش و بصیرت صحیح صورت نگیرد به مرور کم رنگ شده و یا در مواجهه فرد با زرق و برق های فرهنگ های بیگانه دچار سردرگمی و در نهایت حذف اعتقادات آنها می گردد . تغییرات برنامه های درسی کودکان و نگرش های جدید مسئولان آموزش و پرورش در تدوین کتب آموزشی ، حاکی از آن است که گام های مؤثری در این راه برداشته شده است ، اما هنوز نیاز به ارائه ی راهکارها و الگوهای آموزشی مناسب تر جهت انتقال آموزه های دینی و تعمیق باورهای دینی در کودکان هستیم تا به عمل و رفتار دینی منجر گردد . تربیت دینی دوران کودکی می تواند از عوامل مهم جلوگیری از لغزش ها و انحرافات اخلاقی و سبک رفتاری افراد می باشد و این ضروری حیات اجتماعی کودکان به عنوان یک فرد است که تربیت باید در آدمی نهادینه گردد . شهید دکتر باهنر در این باره می نویسد : تجربیات موجود و تحقیقات انجام شده نشانگر آن است که معارف آموزش دینی از وضعیت مطلوبی برخوردار نبوده و گاهی با تأثیرات سکولاریسم نیز همراه گردیده است . والدین و مربیان اگر بخواهند کودکان را با معارف دینی آشنا کنند و این امر را در آنان نهادینه سازند ، باید از سنین کودکی شروع کنند . زیرا فردا دیراست . که رسول خدا فرمود "العلم فی الصغر كالنقش فی الحجر" (علم در کودکی مثل نقش بر سنگ است) . در نظام تربیتی اسلام آغاز تعلیم و تربیت با استفاده از روش شناسی و استفاده از شیوه های صحیح از جایگاه ویژه ای برخوردار است . درخت پرثمر تربیت رازود به

بارمی نشانند بدان شرط که در قالب شیوه‌های صحیح به اجرا درآید.

آموزش مفاهیم و اعمال مذهبی به عنوان اصول اولیه زندگی اجتماعی در جامعه اسلامی محسوب می‌گردد. جامعه‌ای که تمام ارکان آن از ابتدایی‌ترین نهادها تا پیچیده‌ترین بنیادهای آن، وابسته به احکام اسلام و برگرفته از اعتقادات دینی شیعه می‌باشد، باید در انتقال اصول به کودکان، بهترین شیوه‌های کاربردی را به کار بندد. انتقال و آموزش رفتارهای مختلف به کودکان امری بسیار پیچیده و حساس است و یکی از موضوعات اساسی است که روان‌شناسان در آن اتفاق نظر ندارند. یادگیری برای پیچیده و در عین حال ساده می‌باشد. تئوری‌های مختلف یادگیری و روش‌های انتقال مفاهیم به کودکان دارای تنوع بسیاری است. از تئوری‌های یادگیری و پرسش و پاسخ گرفته تا شرطی‌ابزاری و شرطی کلاسیک تا روش‌های جدیدی که توسط تئوریسین‌های مختلف علوم انسانی ارائه شده است.

در جامعه‌ای که ما در آن زندگی می‌کنیم، اعمال و رفتارهای اجتماعی تا حدود زیادی متأثر از آموزه‌های مذهبی است که توسط رسانه‌های جمعی ارائه می‌گردد. اگر ما نتوانیم در مواجهه با این سیل اطلاعات مختلف، اهداف و آرمان‌های اولیه و زیربنایی خود را مستقل و تثبیت کنیم، بدون شک در آینده‌ی نزدیک با بحرانی فراگیر روبه‌رو خواهیم گشت که در آن شرایط، دیگر نمی‌توان با ابزارهای سنتی و ساده به جنگ آنها رفت. لازم است در ابتدای تشکیل و تکمیل مفاهیم و اصول زیربنایی اعتقادی افراد، ما نیز با درایت خاص، روش‌های مؤثرتر و خلاقانه‌تری را به کار ببریم و نوع دیدگاه‌ها و نگرش‌های

کودکانمان را بر پایه ی اعتقادات دینی و ارزش های معنوی دین اسلام محکم و استوار سازیم .

تحولات صنعتی ، بنیاد زندگی بشر را تغییر داده و حتی محیط خانوادگی را نیز متحول ساخته است . بنابراین نباید روش هایی را به کار ببریم که برای آموزش ما از آن استفاده شده است . اصول دین همیشه ثابت و بدون تغییر است ، اما در نحوه ی آموزش می توان از راه های جدیدی استفاده کرد . سفر حج واجب است ، اما ضرورتی ندارد که در حال حاضر نیز ، اسب یا شتر انجام شود .

تربیت دینی کودکان یک ضرورت است کسانی که تربیت کودکان را از وظایف خویش محسوب نمی آورند و بیشتر به امور روزمره ی خود می پردازند، باید منتظر پیامدهای این بی توجهی ها باشند. پیامبر اکرم (ص) وقتی به بعضی از کودکان نظر افتادند فرمود: «وای به فرزندان آخرالزمان، از روش ناپسند پدرانشان، عرض شد یا رسول الله از پدران مشرک؟ فرمود نه از پدران مسلمان که به فرزندان خود هیچ یک از فرایض دینی را نمی آموزند و به ناچیزی از درمادی درباره ی آنان قانع هستند؛ من از این مردم بگری و بیزارم و آنان بیزارند از من». (نوری طبرسی، ۱۴۰۸، ج ۲: ۶۲۵) تربیت دینی فرزندان یک ضرورت است، کسانی که تربیت کودکان خود را از وظایف خویش به حساب نمی آورند و بیشتر به امور روزمره ی خود می پردازند، منتظر پیامدهای این بی توجهی ها باشند. حضرت علی علیه السلام در اینباره میفرماید:

”و لا تکتونوا کجفاه الجاهلیه لا فی الدین یتفقھون و لا عن الله یعقلون کفیض بیض فی اداح یکون کسرھا وزراً و ینخرج حضانھا

شرا": (نهج البلاغه، خطبه ۱۶۶) مانند ستم پیشگان دوران جاهلیت نباشید که نه در پی آگاهی دینی بودند و نه در شناسایی خدا اندیشه می کردند، مثل تخم افعی در لانه پرندگان که شکستن آن گناه است، زیرا گمان می رود تخم پرنده باشد، اما جوجه آن شر و زیانبار است. یعنی ظاهر نما به حکم محیط اسلامی ایمان است، ولی در باطن صفات جاهل را دارید.

براین اساس می توان گفت یکی از دلایل مهم آسیب های فردی و اجتماعی که در ایند در افراد به وجود می آید بی توجهی و غفلت در تربیت دینی در دوران کودکی و نوجوانی است. با این استدلال که حضرت علی علیه السلام درباره تربیت پذیر بودن کودک و نوجوان به امام حسن علیه السلام می فرماید: «إِنَّمَا قَابُ الْحَدَثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبْلَتَهُ» (نهج البلاغه، نامه ۳۱) قلب نونهال مانند زمین خالی است که هر تخمی در آن افشاندن شود می برد.

امام صادق علیه السلام درباره ضرورت راهبست تربیت دینی کودکان می فرماید: «بَادِرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَلِيلًا يَسْتَقِمُّ إِلَيْهِمُ الْمَرْجُئُ» (کلینی، ج ۶) به این معنا که «هرچه زودتر معارف اسلامی را به فرزندان خود بیاموزید پیش از آنکه منافقان با آموزش های انحرافی بر شما سبقت گیرند». بنابراین «... کودک در خطر اخلاقی را باید در ردیف انحرافات جوانی قرارداد، زیرا اگر از آن جلوگیری نشود سقوط در تبهکاری او فراهم می شود».

عمق بخشیدن به آموزه های دینی در کودکان، آنان را از آسیب های اخلاقی و اجتماعی مصون می دارد؛ چرا که بسیاری از شرارت های افراد

ناشی از نداشتن تربیت دینی و اخلاقی می باشد و درونی شدن ارزش های دینی باعث می شود آنان در برابر این انحرافات مقاومت بیشتری داشته باشند. یکی از مهم ترین و حساس ترین دوران زندگی که در شکل گیری اعتقادات و نگرش های پایدار فرد مؤثر است، دوران کودکی محسوب می گردد. اهمیت آموزش و انتقال مفاهیم دینی بر هیچ کس پوشیده نیست، آموزش مفاهیم و اعمال مذهبی به عنوان اصول اولیه زندگی اجتماعی در جامعه اسلامی محسوب می گردد. جامعه ای که تمام ارکان آن از ابتدای ترین نهادها تا پیچیده ترین بنیادهای آن، وابسته به احکام اسلام و برگرفته از اعتقادات دینی شیعه می باشد، باید در انتقال اصول به کودکان بهترین شیوه های کاربردی را به کار بندد. انتقال و آموزش رفتارهای مختلف به کودکان امری بسیار پیچیده و حساس است و یکی از موضوع های مهمی است که روان شناسان در آن اتفاق نظر ندارند. یادگیری امری پیچیده و در عین حال ساده می باشد. تئوری های مختلف یادگیری و روش های انتقال مفاهیم به کودکان دارای تنوع بسیاری است. از تئوری های یادگیری و پرسش و پاسخ گرفته تا شرطی ابزاری و شرطی کلاسیک تا روش های جدیدی که توسط تئوریسین های مختلف علوم انسانی ارائه شده است.

درباره اینکه چه باید کرد که زمینه های انحرافی و لغزش ها در افراد از میان برود دانشمندان نظرات مختلفی را ارائه کردند، بعضی از آنها تأکید دارند که از راه علم به راه صحیح دست یابند. عده ای تأکید بر عقل دارند، عده ای دیگر تأکید بر تجربه و گروهی تأکید بر آزمایش و بالاخره بعضی هم تأکید بر عرف و نظرات عامه دارند. از نظر ما این شیوه ها بد

نیست ولی بهترین شیوه این است که از خط وحی استفاده کنیم، زیرا که از جانب خداست و خدایی که از آفریدگار هستی و انسان است بهتر از هر کسی می‌تواند برای از میان برداشتن لغزش‌ها و انحرافات نظر دهد و بر این اساس باور ما این است که از راه دین و تعمیق آن به هدف برسیم.

باور این است که اگر بتوانیم شیوه‌های تعمیق و نهادینه کردن ایمان را در دلها قرار دهیم خواهیم توانست سد راهی در برابر لغزش‌ها، ظلم‌ها، طغیان‌ها ایجاد کنیم و این در واقع فایده نظری تحقیق است، اما درباره فواید عملی آن باید گفت. غارب پیامبران و حضرات معصومین علیه السلام برای ما درس آموز است. تاریخ نشان می‌دهد که در عصر پیامبران مخصوصاً در عصر ظهور و مبعوت اسلام مفاسد در بالاترین درجات بودند، بت پرستی، آدم کشی، غارت و چپاول اموال دیگران، توسعه فحشا، شراب خواری، مفاسد جنسی، در کمال اوج بود و مردم پایبند به هیچ التزامی نبودند اما رسول گرامی اسلام در سن ۲۳ ساله دعوت خود توانست این انسان‌های سرکش را تحت نظم آورد و آن خواسته‌های شهوانی را مهار کند. اما درباره رسیدن به این هدف ۲ منبع اصلی برای ما مد نظر است، ۱) قرآن که دستور العمل حیات و سبب خداست که بر پیامبر اعلام شد تا آن را به بشریت ابلاغ کند و آن قرآن هم اکنون در کنار ماست و تجربه نشان داد که مواد لازم و کافی را در این زمینه داراست. ۲) سنت که شامل قول، فعل و تقریر حضرات معصومین است که در واقع مبین قرآن، تفسیر آن، تشریح آن و ارائه الگوهای نظری و عملی است. با استفاده از این مواد می‌توان به

راهکارهایی درباره هدف این تحقیق دست یافت. البته ما منکر علم، عقل، تجربه و آزمایش نیستیم ولی باور ما این است که به علت وجود نارسایی ها در این زمینه ها باید آن ها را با قرآن و سنت تطبیق دادو آنجا که اصالت این جنبه ها از طریق قرآن و سنت تأیید شود و آنها را مورد پذیرش و استفاده قرار خواهیم داد. اما در مورد روش آن بی شک ناگزیریم از روش های کتابخانه ای برای بررسی این مواد استفاده کنیم از منابع اصیل اسلامی، سعی خواهیم کرد مطالب مورد نیاز را فیش برداری کنیم آن فیش ها سپس از دسته بندی در کنار هم قرار دهیم با افکندن نظری تعمق کنیم بر دانش از آنها داشته و حاصل را به صورت یک بیان یا توصیف عرضه ارائه کنیم شک نیست که نگارنده به خاطر سابقه ای که در کار معلمی دارد سعی خواهد کرد از برداشت ها و یافته های خود نیز در این تحقیق استفاده کرده و آن را کمال بخشد بر این اساس روش کار ما روش کتابخانه ای و توصیفی است و سعی بر این خواهد بود که نتایج به صورت عملی عرضه و ارائه شود.

اگر ما زمان شناسی و جریان شناسی را به عنوان یک اصل بپذیریم، نباید شاهد این قضیه باشیم که در امر آموزش مفاهیم دینی فرزندانمان از سایر ادیان و جوامع عقب تر هستیم. باید مبنای کاری ما بر این باشد که آموزش مفاهیم دینی را با شیوه های جدید که دارای جذابیت، مقبولیت و سبب ایجاد رغبت کامل در فرد باشد، ارائه دهیم و بین آموزه های دینی و زندگی پیوندهای ناگستنی برقرار نماییم.